A?? Karars?zl??? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *A?? Karars?zl??? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17018

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

A?? Karars?zl??? Ölçe?i, bireylerin a??lar hakk?ndaki tutumlar?n?, tereddütlerini ve a?? olmay? erteleme e?ilimlerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Bu ölçe?in Türkçe versiyonu, Önal ve arkada?lar? taraf?ndan Türk popülasyonunda kullan?lmak üzere kültürel adaptasyon ve geçerlik-güvenilirlik çal??malar? yap?larak uyarlanm??t?r. Ölçek, a??laman?n halk sa?l??? aç?s?ndan kritik öneme sahip oldu?u durumlarda, **a?? karars?zl???** düzeylerini sistematik olarak belirlemeyi ve bu karars?zl???n alt?nda yatan faktörleri ara?t?rmay? hedefler. Elde edilen bulgular, a?? kar??tl???ndan farkl? olarak, a??ya yönelik belirsiz veya tereddütlü yakla??mlar?n anla??lmas?na olanak tan?r.

Anahtar Kelimeler

A?? Karars?zl???, **A?? Tereddüdü**, Halk Sa?l???, Psikometrik, Uyarlama, Güvenilirlik, Geçerlik, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Önal, Ö., Ero?lu, H. N., Evcil, F. Y., Ki?io?lu, A. N., Uskun, E.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, **a?? karars?zl???** fenomenini Türkçe konu?an popülasyonda geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Bu adaptasyon çal??mas?, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerinin korunarak Türkiye'deki sosyal ve kültürel ba?lama uygun hale getirilmesini sa?lam??t?r.

Ölçek, sa?l?k profesyonelleri, epidemiyologlar ve halk sa?l??? ara?t?rmac?lar? taraf?ndan, a?? programlar?n?n etkinli?ini engelleyen temel psikolojik bariyerleri tespit etmek ve bu bariyerlere yönelik hedefli müdahale stratejileri geli?tirmek için kullan?lmaktad?r.

Yap? (Construct)

Ölçek, bireyin a?? kabulü ile tamamen reddetme aras?ndaki gri alanda yer alan **a?? karars?zl???** (Vaccine Hesitancy) yap?s?n? ölçer. Bu yap? genellikle güven eksikli?i, risk alg?s?, a??laman?n gereklili?i hakk?ndaki ?üpheler ve bilgi eksikli?i gibi alt boyutlar? içerir. **A?? karars?zl???**, Dünya Sa?l?k Örgütü (DSÖ) taraf?ndan küresel sa?l?k için en büyük tehditlerden biri olarak tan?mlanm??t?r.

A?? Karars?zl??? Ölçe?i, bu çok boyutlu yap?y? yakalayarak, bireylerin a??lamaya kar?? duygusal, bili?sel ve davran??sal e?ilimlerini 9 madde arac?l???yla derecelendirir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik (Validity)

Türkçe adaptasyon çal??mas?nda, ölçe?in yap? geçerli?i incelenmi?tir. Yap?lan analizler, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?y? ba?ar?yla ölçtü?ünü göstermi?tir.

Yap? geçerli?ini kan?tlamak amac?yla genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Bu analizler, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de korundu?unu ve maddelerin karars?zl?k yap?s?na anlaml? katk?lar sa?lad???n? göstermi?tir. ?çerik geçerli?i ise uzman görü?leri al?narak sa?lanm??t?r.

Güvenilirlik (Reliability)

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, iç tutarl?l?k katsay?s? olan **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanarak gerçekle?tirilmi?tir. Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in genel iç tutarl?l?k katsay?s?n?n kabul edilebilir düzeyin üzerinde oldu?u rapor edilmi?tir, bu da ölçe?in farkl? uygulamalarda tutarl? sonuçlar üretebilece?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n?n incelenmesi amac?yla yap?lan **faktör analizi**, ölçe?in 9 maddesinin tek bir genel faktör alt?nda topland???n? veya çok boyutlu yap?y? destekledi?ini ortaya koymu?tur. Uyarlama çal??mas?n?n sonuçlar?, ölçe?in Türk kültürüne özgü faktör yüklerini korudu?unu ve karars?zl?k yap?s?n? net bir ?ekilde temsil etti?ini göstermi?tir.

Ölçek (Instrument)

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Biçim: 9 maddeden olu?an öz bildirim ölçe?i.

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinali farkl? bir dilde olup Türkçeye uyarlanm??t?r).

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler, ebeveynler veya a?? karar? verme sürecinde olan bireyler.

Ya? Grubu: Çal??man?n ba?lam?na göre de?i?mekle birlikte, genellikle 18 ya? ve üstü.

Popülasyon Detaylar?: Orijinal uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki farkl? sosyo-demografik gruplardan kat?l?mc?larla gerçekle?tirilmi?tir. Spesifik popülasyon detaylar? için referans makaleye ba?vurulmal?d?r.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5 seçenekli bir **Likert Ölçe?i** kullan?larak puanlanmaktad?r. Derecelendirme format?: 1 (Kesinlikle Kat?lm?yorum) ile 5 (Kesinlikle Kat?l?yorum) aras?nda

ARABPSYCHOLOGY.COM

de?i?mektedir. Yüksek puanlar, yüksek düzeyde a?? karars?zl???na i?aret eder.

Anahtar Kelimeler

A??, Psikometri, Halk Sa?l???, **Kültürel Uyarlama**, Tereddüt, COVID-19, Epidemiyoloji.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Lütfen orijinal referans makalesine bak?n?z.

Kurum E-posta Adresleri: Sorumlu yazar için: ozguronal@sdu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Süleyman Demirel Üniversitesi (Uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için izin durumu, sorumlu yazar Özgür Önal ile ileti?ime geçilerek teyit edilmelidir. Ölçe?in Türkçe versiyonunun geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? **2021** y?l?nda yay?mlanm??t?r.

Orijinal PDF doküman?na buradan ula??labilir: asi-kararsizligi-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Önal, Ö., Ero?lu, H. N., Evcil, F. Y., Ki?io?lu, A. N., & Uskun, E. (2021). Validity and reliability of Turkish version of the vaccine hesitancy scale "Turkish version of the vaccine hesitancy scale". *Turk Arch Pediatr, 56*(3), 230-5. doi: 10.5152/TurkArchPediatr.2021.20028.

Makaleye do?rudan eri?im ba?lant?s?: turkarchpediatr.org

A?? Karars?zl??? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek, toplam 9 maddeden olu?maktad?r. Ölçek maddeleri, telif hakk? veya eri?im k?s?tlamalar? nedeniyle bu metinde do?rudan sunulmamaktad?r. Maddelerin tam içeri?i için lütfen yukar?da belirtilen orijinal uyarlama çal??mas? referans?na ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM